

6. ÜNİTE
DOĞADA HAYAT
ÇEVREMİZDEKİ HAYVANLAR

BALIKLAR: Balıklar deniz, göl, akarsu, dere gibi su birikintilerinde yaşarlar. Balıkların yetiştirilmesi için **balık çiftlikleri** kurulmuştur. **Sazan, hamsi, yayın, turna, kadife, hamsi** yakın çevremizde görebileceğimiz balıklardandır. Balıklar buldukları yerlerdeki küçük canlılarla beslenirler.

YAYIN BALIĞI

SAZAN BALIĞI

HAMSI BALIĞI

KADİFE BALIĞI

KUŞLAR: Yaşadığımız çevre kuş türleri bakımından oldukça zengindir. **Serçe, karga, güvercin, kırlangıç,** en çok bilinen kuş türlerindedir. Kuşlar; ağaçlarda, kayalıklarda, ağaç kovuklarında yaşarlar. Hem otlar hem de etle beslenirler.

SERÇE

KARGA

GÜVERCİN

KIRLANGIÇ

SÜRÜNGENLER: Karada veya toprak altında yaşarlar. **Yılan, kertenkele, kara kaplumbağası,** bilinen sürüngen türlerine örnektir.

YILAN

KERTENLELE

KAPLUMBAĞA

BÖCEKLER: **Karınca, örümcek, çekirge, uğur böceği, karasinek, sivrisinek, ateş böceği, kelebek** gibi birçok böcek türü bulunmaktadır.

KARINCA

ÖRÜMCEK

ÇEKİRGE

UĞUR BÖCEĞİ

SİVRİSİNEK

EVCİL HAYVANLAR

- Evcil hayvanlar; etinden, sütünden, yününden, gücünden yararlanmak amacıyla insanlar tarafından yetiştirilen hayvanlardır.
- İnek, koyun, keçi, at, eşek, tavuk, hindi, tavşan, kedi, köpek, bal arısı başlıca evcil hayvanlardandır.
- Evcil hayvanlar insanlar tarafından beslenir. Bu hayvanların barınakları insanlar tarafından yapılır.
- İnek, at ve eşek gibi hayvanların barındığı yere **ahır** denir. Bu hayvanlar **saman** ve **yem** ile beslenir.
- Koyun ve keçinin barındığı yere **ağıl** denir. Bu hayvanlar **saman** ve **yem** ile beslenir.
- Tavuk, hindi ve tavşanların barındığı yere **kümes** denir. Bu hayvanlar **arpa**, **buğday**, **mısır** ile beslenir.
- Arıların yaşadığı yere ise **kovan** denir. Arılar **çiçeklerle** beslenir.
- Tavşanlar **ot** ve **havuç** gibi sebzeler ile beslenir.
- Kediler ve köpekler genelde kulübede veya evlerde insanlarla birlikte yaşar. Kedi ve köpekler evde pişen yemekler, **süt**, **mama** gibi yiyeceklerle beslenir.

ÇEVREMİZDEKİ BİTKİLER

Çevremizdeki bitkiler;

- ❖ Çiçekli çiçeksiz olmaları
- ❖ Meyveler vermeleri
- ❖ Uzun süre yaşayıp yaşamadığına göre farklılık gösterir.

Bitkilerin büyüüp gelişebilmesi ve canlılığını sürdürebilmesi için toprağa, suya, havaya ve güneşe ihtiyaçları vardır.

Bitkiler besinlerini kendileri üretirler. İnsanlar ve hayvanlar hazır besin kullanırlar. Bitkiler, insanlar ve hayvanlar için besin kaynağıdır.

YAKIN ÇEVREMİZDE BULUNAN BİTKİLER

1) **BAHÇE BİTKİLERİ:** Meyve ağacı, sebze, çiçek yetiştirmek için etrafı çitlerle çevrili toprak parçasına bahçe denir. Bazı evlerin önündeki çim, çiçek, ağaç bulunan yerlere de bahçe deriz. Bahçe olarak sınırlandırılmış yerlerde genellikle süs bitkileri ve sebze yetiştirilir.

Bahçelerde;

- ❖ **Karanfil, gül, lale, sardunya, kasımpatı** gibi çiçekler;
- ❖ **Domates, salatalık, biber, soğan, maydanoz, nane, marul** gibi sebzeler yetiştirmektedir.

GÜL

KARANFİL

LALE

SARDUNYA

KASIMPATI

DOMATES

SALATALIK

BİBER

MARUL

SOĞAN

MAYDONOZ

NANE

2) **YABANI BİTKİLER:** Doğada kendiliğinden yetişen bitkilere **yabani bitkiler** denir. Yaşadığımız yerde birçok yabani bitki bulunur. Bunlardan bazıları **papatya, çan çiçeği, gelincik, menekşe, ayrik otu, madimak, hardal, ebegümece, ısırgan otudur.**

PAPATYA

MENEKŞE

MADIMAK

ISIRGAN OTU

GELİNCİK

3) **AĞAÇLAR:** Çevremizde birçok ağaç türü vardır. Bu ağaçlardan bazıları meyvesi olmayan ağaçlardır. Bunlar; **sarıçam, karaçam, meşe, kavak, akasya, salkım söğüt** ağaçlarıdır.

- ❖ Meyvesi olmayan ağaçlar çevremizi güzelleştirir.
- ❖ Bazı böceklere yuva ve besin kaynağı olur.

SARIÇAM

KARAÇAM

MEŞE

KAVAK

AKASYA

Çevremizde gördüğümüz diğer ağaç türleri de meyve ağaçlarıdır. Bunlar; **elma, armut, vişne, kiraz, dut, erik, kayısı, iğde** ağaçlarıdır.

- ❖ Meyve ağaçları, insanların meyve ihtiyacını karşılar.
- ❖ Meyvelerin yetiştirme dönemi mevsimlere göre farklılık gösterir.

ELMA

ARMUT

VIŞNE

DUT

İĞDE

AĞAÇLARIN YIL İÇİNDEKİ DEĞİŞİMİ

İlkbaharda, havalar ısınır. Ağaçlar çiçek açmaya başlar.

Yazın, havaların iyice ısınmasıyla ağaçlardaki çiçekler meyveye dönüşür. Meyveler zamanla olgunlaşır.

Sonbaharda sıcaklar sona erer. Havanın soğuması ile birlikte ağaçların yaprakları sararır ve yavaş yavaş dökülür.

Kışın ağaçlar dinlenme dönemindedir. Havanın ısınmasını beklerler.